

แนวทางการพัฒนาพลังงาน ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)

คำนำ

ตามที่ได้มีการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2539 เป็นต้นมา และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2539 เห็นชอบ คู่มือการแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้กระทรวง ทบวง กรม ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 อย่างเป็นรูปธรรมต่อไปนั้น

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) ในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการ ในรูปแบบกลไกของคณะกรรมการนโยบายระดับชาติ จึงมีหน้าที่ตามคู่มือการแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไปสู่การปฏิบัติ โดยมีหน้าที่ในการประสานและจัดทำแผนปฏิบัติการ เพื่อเป็นกรอบให้หน่วยงานที่รับผิดชอบ ในแต่ละเรื่องนำไปกำหนดไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิบัติการกระทรวง ซึ่ง สพช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านพลังงาน ได้ร่วมกันจัดทำแผนปฏิบัติการด้านพลังงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 โดยได้มีการพิจารณากำหนดเป้าหมาย แนวทาง และมาตรการทางด้านพลังงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ให้มีความชัดเจน เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านพลังงาน ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องกัน ในขณะเดียวกัน สพช. ก็ใช้เป็นกรอบในการกำกับดูแลให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนิน การให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

เอกสารเรื่อง "แนวทางการพัฒนาพลังงานในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)" ที่จัดทำขึ้นฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งที่ได้บรรจุอยู่ในแผนปฏิบัติการด้านพลังงาน ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ดังกล่าวข้างต้น ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบาย พลังงานแห่งชาติแล้ว เมื่อวันที่ 30 กรกฎาคม 2540

กองนโยบายและแผนพลังงาน
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ
30 กรกฎาคม 2540

พลังงานเป็นปัจจัยพื้นฐานในการผลิตที่สำคัญของประเทศ การพัฒนาขีดความสามารถของ ประเทศ ให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ จำเป็นต้องมีพลังงานเพียงพอ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ โดยพลังงานที่จัดหาได้ จะต้องมีความเหมาะสม และมีคุณภาพที่ดี สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ในขณะเดียวกันกิจกรรมการผลิต จะต้องมีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาพลังงานดังกล่าว จึงได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาพลังงานในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ไว้ดังนี้

1. เป้าหมายการพัฒนาพลังงาน

1.1 เพิ่มการผลิตพลังงานเชิงพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 5.0 ต่อปีในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.2 กำหนดให้การใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ของประเทศ เพิ่มขึ้นในอัตราใกล้เคียงกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.3 รักษาสัดส่วนการพึ่งพาพลังงานจากต่างประเทศให้อยู่ในระดับไม่เกินร้อยละ 75 ในปี 2544

1.4 กำหนดเป้าหมายการผลิตก๊าซธรรมชาติ (ไม่รวมแหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย : JDA) น้ำมันดิบ คอนเดนเสท และถ่านหิน/ลิกไนต์ในประเทศ ดังนี้

	2539	2544
ก๊าซธรรมชาติ (ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน)	1,270	2,424
คอนเดนเสท (บาร์เรล/วัน)	35,700	42,500
น้ำมันดิบ (บาร์เรล/วัน)	26,500	28,050
ถ่านหิน/ลิกไนต์ (ล้านตัน/ปี)	21.3	21.9
- เพื่อใช้ในการผลิตไฟฟ้า	16.4	14.4
- เพื่อใช้ในภาคอุตสาหกรรม	4.9	7.5

1.5 กำหนดเป้าหมายการนำเข้าพลังงานจากแหล่งต่างประเทศ ดังนี้

	2544
การรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการใหม่ (เมกะวัตต์)	
- สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว)	313
- มาเลเซีย (ซื้อ/แลกเปลี่ยน)	300
ก๊าซธรรมชาติ (ล้านลูกบาศก์ฟุต/วัน)	
- สหภาพพม่า	729
- แหล่งพื้นที่พัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA)	503

1.6 เพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าโดยโรงไฟฟ้าของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย จำนวน 6,200 เมกะวัตต์ และซื้อไฟฟ้าจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายใหญ่ในรูปของ Independent Power Producers (IPP) จำนวน 4,120 เมกะวัตต์ และรับซื้อจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (Small Power Producers - SPP) ซึ่งผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานนอกรูปแบบ หรือระบบผลิตไฟฟ้าพลังความร้อนและไฟฟ้าร่วมกัน (Cogeneration) ในระดับ 2,500 เมกะวัตต์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.7 กำหนดเป้าหมายการลดการใช้ไฟฟ้า จากมาตรการการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าในระดับ 1,400 เมกะวัตต์ ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และลดการใช้พลังงานจากการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในระดับเทียบเท่าน้ำมันดิบ ประมาณ 1 ล้านตันต่อปี ในปีสุดท้ายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

1.8 กำหนดมาตรฐานความมั่นคงของระบบไฟฟ้าดังนี้

(1) กำหนดให้กำลังผลิตสำรองของระบบไฟฟ้าอยู่ในเกณฑ์ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20-25 ของความต้องการพลังไฟฟ้าสูงสุดต่อปี ภายในสิ้นแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8

(2) กำหนดจำนวนไฟฟ้าดับต่อผู้ใช้ไฟฟ้าหนึ่งรายในรอบปี ดังนี้

	หน่วย : จำนวนครั้ง/ปี/ผู้ใช้หนึ่งราย	
	2539	2544
ในเขต กฟน.		
ไฟฟ้ายานยนต์	5.42	3.72
- เขตอุตสาหกรรม	5.60	4.47
- เขตเมืองและธุรกิจ	4.71	3.23
- เขตชนบท	8.47	5.81

ในเขต กฟภ.

ไฟฟ้าดับถาวร	19.10	17.50
- เขตอุตสาหกรรม	5.20	4.40
- เขตเมืองและธุรกิจ	13.90	12.70
- เขตชนบท	20.10	18.30

(3) กำหนดระยะเวลาไฟฟ้าดับต่อผู้ใช้ไฟหนึ่งรายในรอบปี ดังนี้

	หน่วย : นาที/ปี/ผู้ใช้หนึ่งราย	
	2539	2544
ในเขต กฟน.		
ไฟฟ้าดับถาวร	132.93	99.65
- เขตอุตสาหกรรม	153.94	115.40
- เขตเมืองและธุรกิจ	113.89	85.38
- เขตชนบท	240.84	180.54
ในเขต กฟภ.		
ไฟฟ้าดับถาวร	1,719.00	1,050.00
- เขตอุตสาหกรรม	208.00	132.00
- เขตเมืองและธุรกิจ	1,042.50	635.00
- เขตชนบท	1,869.30	1,152.90

1.9 จำกัดระดับการปล่อยก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ จากการใช้พลังงานเชิงพาณิชย์ ดังนี้

	หน่วย : พันตัน	
	2539	2544
- ยานพาหนะ	59	20
- การผลิตไฟฟ้า	677	205
- อุตสาหกรรมและอื่นๆ	246	330
รวม	982	555

2. แนวทางการพัฒนาพลังงาน

เพื่อให้การบริหารและพัฒนาพลังงานของประเทศ บรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีการ กำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาไว้ดังนี้

2.1 จัดหาพลังงานให้เพียงพอกับความต้องการ มีคุณภาพ มีความมั่นคง และในระดับราคาที่เหมาะสม โดย

2.1.1 เร่งการสำรวจและพัฒนาปิโตรเลียมและถ่านหิน

(1) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการสำรวจ และพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมภายในประเทศ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการใช้ประโยชน์ขอมูลปิโตรเลียม และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้การสำรวจ และพัฒนาปิโตรเลียมของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

(2) เร่งรัดให้มีการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมภายใต้องค์การร่วมไทย-มาเลเซีย ตามพระราชบัญญัติองค์การร่วมไทย-มาเลเซีย พ.ศ. 2533 เพื่อให้มีการ

สำรวจและพัฒนาก๊าซธรรมชาติ จากพื้นที่พัฒนาร่วมขึ้นมาใช้ประโยชน์โดยเร็ว

(3) เร่งรัดให้มีการสำรวจหาแหล่งถ่านหินเพิ่มเติม เพื่อจัดหาปริมาณสำรองใช้เป็นพลังงานพื้นฐานต่อไปในอนาคต โดยปรับปรุงแก้ไขกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาถ่านหิน โดยเฉพาะการแก้ไขพระราชบัญญัติแร่ เพื่อให้การพัฒนาถ่านหินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นระบบ และเร่งดำเนินการนำแหล่งถ่านหินที่กรมทรัพยากรธรณี ได้สำรวจไว้แล้ว เปิดให้เอกชนลงทุน รวมทั้งเร่งรัดให้มีการจัดหาเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อการใช้ประโยชน์ถ่านหินทั้งด้านการผลิตกระแสไฟฟ้า และภาคอุตสาหกรรม โดยเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เช่น ถ่านหินผสมน้ำ การแปรสภาพถ่านหินให้เป็นก๊าซ การทำถ่านโค้ก และการใช้สารพลอยได้

(4) เร่งรัดให้มีการศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาแหล่งหินน้ำมัน บริเวณแอ่งแม่สอด จังหวัดตาก

2.1.2 เร่งให้มีการเจรจาและพัฒนาพลังงานกับประเทศเพื่อนบ้าน

(1) เร่งดำเนินการเจรจาและหาข้อยุติในการรับซื้อไฟฟ้าจากโครงการในประเทศ สปป.ลาว เพื่อให้สามารถรับซื้อไฟฟ้าจากประเทศ สปป.ลาว ได้เพิ่มเป็น 3,000 เมกะวัตต์ ตาม จำนวนที่ตกลงในบันทึกความเข้าใจระหว่างทั้ง 2 ประเทศ

(2) พัฒนาและปรับปรุงการเชื่อมโยงสายส่งไฟฟ้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะในกลุ่มอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ เพื่อประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของระบบไฟฟ้า

(3) สนับสนุนให้มีการร่วมศึกษาความเหมาะสมของโครงการไฟฟ้าพลังน้ำในลุ่มแม่น้ำโขง ลุ่มแม่น้ำสาละวิน และในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้ลงทุน/รัฐบาลของประเทศ ดังกล่าวยื่นข้อเสนอยุทธศาสตร์ไฟฟ้าให้แก่ประเทศไทย โดยรับข้อเสนอดังกล่าวไว้พิจารณาอย่างจริงจัง และดำเนินการเจรจาหาข้อยุติในการรับซื้อไฟฟ้า

(4) เจรจากับรัฐบาลเวียดนามและกัมพูชา เพื่อกำหนดเส้นแบ่งเขตแดนทางทะเล ในบริเวณพื้นที่คาบเกี่ยวในอ่าวไทย และ/หรือ แสงประโยชน์จากทรัพยากรปิโตรเลียมร่วมกัน

(5) ดำเนินการเจรจาและหาข้อยุติในการซื้อก๊าซธรรมชาติเพิ่มเติมจากประเทศสหภาพพม่า เช่น จากแหล่งเยตากุน (Yetagun) และดำเนินการโครงการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ จากสหภาพพม่าให้เสร็จตามกำหนดเวลา

(6) เจรจากับประเทศมาเลเซียในการรับซื้อไฟฟ้า และ/หรือ ก๊าซธรรมชาติ

(7) ดำเนินการเจรจากับประเทศอินโดนีเซียในการซื้อก๊าซธรรมชาติ จากแหล่งนาทูนา (Natuna)

2.1.3 ศึกษาความเหมาะสม และกำหนดรูปแบบการกำกับดูแลการใช้พลังงานปริมาณ ในการผลิตไฟฟ้า รวมทั้งเร่งจัดหาพลังงานจากแหล่งนอกประเทศ โดยเฉพาะก๊าซธรรมชาติเหลว (LNG) น้ำมันดิน (Orimulsion) และถ่านหินจากต่างประเทศ ให้มีปริมาณเพียงพอ กับความต้องการใช้ในประเทศ เพื่อให้มีการกระจายแหล่งและชนิดของเชื้อเพลิง และมีต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม

2.1.4 สนับสนุนให้ธุรกิจทางด้านพลังงานของไทย ไปร่วมลงทุนและพัฒนาพลังงานในต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างความมั่นคงในการจัดหาพลังงาน

2.1.5 ลงทุนเพื่อเพิ่มกำลังผลิตสำรอง และปรับปรุงระบบส่งและจำหน่ายไฟฟ้าเพื่อเพิ่มความมั่นคงของระบบไฟฟ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตอุตสาหกรรมและพื้นที่เศรษฐกิจ

ใหม่ในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งเร่งนำสายไฟฟ้าลงใต้ดิน โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพและเมืองใหญ่ในภูมิภาค โดยให้การไฟฟ้าประสานงาน และร่วมมือกับหน่วยงานผังเมืองอย่างใกล้ชิด เพื่อให้การรวมระบบสาธารณูปโภค สอดคล้องกับการวางผังเมือง

2.1.6 กำหนดมาตรฐานคุณภาพบริการของกิจการไฟฟ้า เป็นเงื่อนไขในการให้บริการ และในการประเมินผลการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าทั้ง 3 แห่ง โดยกำหนดระบบจูงใจให้การไฟฟ้าปรับปรุง คุณภาพบริการ และมีการกำหนดบทปรับในกรณีที่การไฟฟ้า ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขได้

2.2 ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด จะช่วยลดทั้งการลงทุนในการจัดหาพลังงาน และค่าใช้จ่ายทางด้านเชื้อเพลิงของกิจกรรมการผลิต ดังนั้น การใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ จะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ทั้งนี้ มาตรการทางด้านราคา ซึ่งจะสร้างแรงจูงใจให้มีการใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นมาตรการแรกที่จะต้องดำเนินการ โดยมาตรการอื่นจะประกอบด้วยทั้งการให้สิ่งจูงใจ การสร้างจิตสำนึก และมาตรการบังคับ ดังนี้

2.2.1 ปรับปรุงโครงสร้างราคาน้ำมันเชื้อเพลิง เพื่อให้ราคาสะท้อนถึงต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์มากยิ่งขึ้น และรักษาระบบการกำหนดราคาในปัจจุบัน ซึ่งทำให้ราคาเปลี่ยนแปลงไปตามกลไกตลาด และสภาวะการแข่งขัน โดยปราศจากการตัดสินใจระดับการเมือง เพื่อให้เกิดการใช้พลังงาน อย่างมีประสิทธิภาพและประหยัด

2.2.2 ปรับปรุงระบบการกำหนดและโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้า ทั้งราคาขายปลีกและราคาขายส่ง เพื่อให้สะท้อนถึงต้นทุนที่แท้จริง มีโครงสร้างที่โปร่งใส มีความคล่องตัว และแยกออกจากการตัดสินใจทางการเมืองอย่างแท้จริง ในขณะเดียวกันมีแรงจูงใจให้การไฟฟ้า ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานและคุณภาพบริการ และส่งเสริมการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้าและการเพิ่มบทบาทเอกชน

2.2.3 กำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาก๊าซธรรมชาติและค่าผ่านท่อ และพัฒนาระบบการกำกับดูแลให้มีความชัดเจนและโปร่งใส โดยให้กิจการท่อก๊าซเป็นกิจการสาธารณูปโภค และให้การซื้อขายสะท้อนถึงข้อผูกพันทางด้านปริมาณ ต้นทุนที่แท้จริง และพลังงานที่ใช้ทดแทน และคุณภาพของเชื้อเพลิง รวมทั้งให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้ผลิต และผู้ใช้ก๊าซธรรมชาติ และมีแรงจูงใจให้ผู้จำหน่ายก๊าซธรรมชาติ ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน

2.2.4 เร่งรัดให้มีการดำเนินการโครงการการจัดการด้านการใช้ไฟฟ้า และการอนุรักษ์พลังงานตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 เพื่อให้มีการนำแผนงานอนุรักษ์พลังงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะ

(1) การใช้กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ในการให้สิ่งจูงใจแก่โครงการทางด้านอนุรักษ์พลังงาน

(2) การเร่งดำเนินการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคารควบคุม

(3) การส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียนที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยมาใช้อย่างแพร่หลาย รวมทั้งการส่งเสริมการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพในกิจกรรมการผลิตในชนบท

(4) ส่งเสริมการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเทคโนโลยีด้านพลังงานและการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งการนำเอาผลการศึกษามาใช้ในโรงงาน อาคาร และครัวเรือน

(5) พัฒนาคู่มือและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน เพื่อนำแผนอนุรักษ์พลังงานมาสู่การปฏิบัติให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2.5 เร่งรัดให้มีการกำหนดมาตรฐานการทดสอบ และมาตรฐานระดับประสิทธิภาพ การ ใช้พลังงานขั้นต่ำของเครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ รวมทั้งการติดตามแสดงประสิทธิภาพการ ใช้พลังงาน และส่งเสริมให้มีการผลิตเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการ ใช้พลังงาน สูง และการผลิตอุปกรณ์หรือ วัสดุที่ช่วยให้เกิดการอนุรักษ์พลังงาน

2.2.6 ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเทคโนโลยีอนุรักษ์พลังงาน (Energy Efficiency Technology Information Center) ตามเมืองใหญ่ๆ ทั่วประเทศ เพื่อเป็นแหล่งสาธิต อุปกรณ์อนุรักษ์พลังงาน และให้บริการข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชนและผู้สนใจใน ท้องถิ่น

2.2.7 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างจิตสำนึกในด้านอนุรักษ์พลังงาน และให้เกิด ทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์พลังงาน ให้กับกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มอย่างต่อเนื่อง

2.3 ส่งเสริมการแข่งขันในกิจการพลังงาน และเพิ่มบทบาทของภาคเอกชน

การเพิ่มการแข่งขันในกิจการทางด้านพลังงาน และการส่งเสริมบทบาทภาคเอกชนจะนำ ไปสู่การใช้ การจัดหาและการจำหน่ายพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนลดภาระ การลงทุนของรัฐ ส่งเสริมการพัฒนาตลาดทุน และการระดมเงินออมจากภาคเอกชน และ ให้ประชาชนมีส่วนร่วมพัฒนาพลังงานด้วย โดย

2.3.1 ปีโตรเลียม

(1) ปรับโครงสร้างและแปรรูปการปีโตรเลียมแห่งประเทศไทย ให้มี ประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน สามารถแข่งขันกับภาค เอกชนได้และนำไปสู่ระบบการค้า ปีโตรเลียมที่มีประสิทธิภาพและการ แข่งขันมากยิ่งขึ้น โดยแยกกิจการน้ำมันและกิจการก๊าซของ ปตท. ออก เป็นบริษัทในเครือของ ปตท. โดย ปตท. ถือหุ้นทั้งหมดในขั้นแรก และนำ หุ้นของบริษัทในเครือดังกล่าว บางส่วนกระจายให้ประชาชนถือหุ้น ด้วย การนำหุ้นเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในรูปแบบที่ เหมาะสม

(2) พัฒนาระบบการขนส่งก๊าซธรรมชาติทางท่อ ของการปีโตรเลียมแห่ง ประเทศไทยให้เป็น Common Carrier ในระยะยาว เพื่อให้มีระบบการขนส่ง ก๊าซ ที่สามารถให้บริการแก่ผู้ซื้อขายก๊าซรายอื่นๆ และสามารถรองรับการ ขายก๊าซได้โดยตรง รวมทั้งพิจารณาส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน ใน ธุรกิจการขนส่งก๊าซทางท่อในระบบสาขา

(3) ส่งเสริมตลาดการค้าน้ำมันสำเร็จรูป ให้มีการแข่งขันอย่างเสรีต่อ เนื่องจาก ที่ได้ดำเนินการมาแล้ว เช่น ส่งเสริมให้มีการลงทุนเพิ่มกำลังกลั่น ปีโตรเลียม ในประเทศอย่างเสรี และให้กิจการกลั่นน้ำมันสามารถประกอบ ธุรกิจบนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน ส่งเสริมให้มีสถานีบริการน้ำมัน ภายใต้อ เครื่องหมายการค้าหลายชนิดมากขึ้น ลดการผูกขาดจากการปีโตรเลียมแห่ง ประเทศไทย ในการจัดซื้อน้ำมันของหน่วยงานราชการ และปรับปรุงขั้นตอน การขออนุญาตตั้งสถานีบริการน้ำมันให้มีความรวดเร็ว รวมทั้งการแก้ไขกฎ เกณฑ์การตั้งสถานีบริการ ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจ สังคมและ เทคโนโลยีในปัจจุบัน เพื่อกระจายสถานีบริการสู่ภูมิภาค และลด ต้นทุนในการประกอบกิจการในเขตเมือง ซึ่งที่ดินมีราคาแพง

(4) ส่งเสริมธุรกิจก๊าซปีโตรเลียมเหลว ให้มีการแข่งขันกันมากยิ่งขึ้นอย่าง เป็น ธรรมในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะการยกเลิกการควบคุมการนำเข้าก๊าซ ปีโตรเลียมเหลว และการลดการอุดหนุนผู้ผลิตก๊าซปีโตรเลียมเหลวใน ประเทศ รวมทั้งดำเนินการยกเลิกการควบคุมราคาก๊าซปีโตรเลียมเหลวใน ที่สุด

(5) เชิญชวนผู้ลงทุนต่างประเทศ และผู้ลงทุนไทยเข้าร่วมทุน ในโครงการ ในบริเวณพื้นที่พัฒนาชายฝั่งทะเลภาคใต้ เช่น โรงกลั่นน้ำมัน คลังเก็บ

ปิโตรเลียม คลังจำหน่ายปิโตรเลียม และสิ่งก่อสร้างองค์ประกอบพื้นฐาน
ต่างๆ

(6) ปรับปรุงระบบการขนส่งน้ำมัน และก๊าซปิโตรเลียมเหลว ของประเทศให้
มีประสิทธิภาพ เพื่อลดต้นทุนการขนส่งน้ำมันในระยะยาว โดยกระจาย
ศูนย์กลางการจ่ายน้ำมัน และก๊าซปิโตรเลียมเหลว ออกจาก
กรุงเทพมหานคร รวมทั้งพิจารณาดำเนินการ ขยายโครงข่ายท่อขนส่งน้ำมัน
เพิ่มเติมจากระบบปัจจุบัน ไปยังภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3.2 ไฟฟ้า

(1) เร่งรัดการดำเนินการในการซื้อไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าเอกชนรายใหญ่
(Independent Power Producer - IPP) ตามที่ได้มีการประกาศไปแล้ว
และจากผู้ผลิตรายเล็ก (Small Power Producer - SPP) รวมทั้งให้มีการ
ประกาศรับซื้อไฟฟ้าในระยะต่อไปด้วย

(2) ปรับปรุงและแปรรูปโครงสร้างของกิจการไฟฟ้า เพื่อเพิ่มการแข่งขันและ
ประสิทธิภาพ รวมทั้งปรับปรุงโครงสร้างองค์กร และการบริหารงานของ
รัฐวิสาหกิจทางด้านไฟฟ้า ให้เป็นเชิงพาณิชย์มากขึ้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการบริหารการลงทุน และการพัฒนาบุคลากร ทั้งนี้ ในระยะปานกลาง ควร
กำหนดให้กิจการสายส่ง มีความเป็นกลางในการพิจารณาซื้อไฟฟ้าจากผู้
ผลิตต่างๆ โดยในระยะยาวควรให้ระบบสายส่งและสายจำหน่ายเป็น
Common Carrier และเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตไฟฟ้า ขายไฟฟ้าได้โดยตรงแก่
ผู้ใช้ไฟฟ้าบางประเภท โดยใช้บริการสายส่งและสายจำหน่าย ภายใต้หลัก
เกณฑ์การกำหนดค่าใช้บริการสายส่ง และสายจำหน่ายที่เป็นธรรม

2.4 ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาและการใช้พลังงาน รวมทั้งปรับปรุง ให้กิจการทางด้านพลังงานดำเนินการอย่างมีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

2.4.1 ให้มีการศึกษาความเหมาะสมในการขยายพื้นที่บังคับใช้น้ำมันเตาชนิดที่ 1-4 ที่มี
กำมะถันไม่เกิน 2.0% โดยน้ำหนัก และชนิดที่ 5 ที่มีกำมะถันไม่เกิน 0.5% โดยน้ำหนัก
ออกไปยังจังหวัดอื่นๆ ที่มีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ นอกเหนือไปจากเขต
กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ เช่น ฉะเชิงเทรา สมุทรสาคร และปทุมธานี เป็นต้น
รวมทั้งพิจารณาความเหมาะสมในการลดปริมาณกำมะถัน ในน้ำมันเตาลงจากเดิม ตาม
สภาพความรุนแรงของปัญหาในเขตกรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ และจังหวัดอื่นๆ ที่มี
โรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่อย่างหนาแน่น

2.4.2 เร่งให้มีการจำหน่ายน้ำมันดีเซลกำมะถัน 0.05% โดยน้ำหนัก ภายในวันที่ 1
มกราคม 2542 เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานไอเสียรถยนต์ที่จะประกาศใช้ และ
พิจารณาการปรับปรุงข้อกำหนดคุณภาพน้ำมันเบนซิน และน้ำมันดีเซลหมุนเร็วเพื่อลด
มลภาวะเพิ่มเติมจากที่ได้ดำเนินการไปแล้ว เช่น การลดกำมะถันในน้ำมันเบนซิน การเพิ่ม
ค่าซีเทน และการลดความถ่วงจำเพาะในน้ำมันดีเซล เป็นต้น

2.4.3 ให้มีการควบคุมและกำกับดูแลการจัดเก็บและกำจัดกากน้ำมันหล่อลื่นและน้ำมัน
หล่อลื่นใช้แล้ว รวมทั้งส่งเสริมการลงทุนในการนำน้ำมันหล่อลื่นใช้แล้ว กลับมาใช้
ประโยชน์อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

2.4.4 กำหนดให้คลังน้ำมัน รถบรรทุกน้ำมัน สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง ในเขต
กรุงเทพมหานคร และเมืองใหญ่ต้องติดตั้งอุปกรณ์กักเก็บไอน้ำมัน

2.4.5 ส่งเสริมให้มีการใช้เชื้อเพลิงที่สะอาด เช่น ก๊าซธรรมชาติ และก๊าซปิโตรเลียม
เหลว เป็นต้น ในโรงงานอุตสาหกรรมโดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีโรงงานหนาแน่น และในโรง
ไฟฟ้าเพื่อทดแทนน้ำมันเตา รวมทั้งเร่งดำเนินการขยายการใช้ก๊าซธรรมชาติในยาน
พาหนะในเชิงพาณิชย์ เพื่อช่วยลดมลพิษทางอากาศ โดยเฉพาะในเขตกรุงเทพมหานคร

2.4.6 ปรับปรุงมาตรฐาน และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการขนส่ง การเก็บรักษา และในการใช้พลังงาน โดยเฉพาะรถบรรทุกปีโตรเลียม เรือบรรทุกปีโตรเลียม และ การใช้ก๊าซปีโตรเลียมเหลว และให้มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง

2.4.7 สนับสนุนการกำจัดขยะ เพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษตามแหล่งชุมชน โดยมีพลังงานเป็นผลพลอยได้

2.5 พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพลังงาน และกลไกการบริหารงานด้านพลังงาน

2.5.1 เร่งดำเนินการออกพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. เพื่อใช้แทนพระราชบัญญัติว่าด้วยการเก็บรักษาน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2474 ที่ล้าสมัยมาก และดำเนินการแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. 2521 ซึ่งได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีแล้ว

2.5.2 แก้ไขประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ 28 กฎหมายและกฎระเบียบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับก๊าซปีโตรเลียมเหลว เพื่อให้ธุรกิจก๊าซปีโตรเลียมเหลวมีความปลอดภัย และเป็นไปอย่างมีระบบ และมีความเสมอภาคระหว่างผู้ประกอบการ

2.5.3 พิจารณาความเหมาะสม ในการกำหนดให้องค์กรกำกับดูแลกิจการด้านพลังงาน มีความเป็นอิสระ (Independent Regulatory Body) เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ลงทุน แต่ในขณะเดียวกันให้ความเป็นธรรมแก่ประชาชนผู้ใช้บริการ

กองนโยบายและแผนพลังงาน
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ